

ชื่อเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

ผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรีนราธิป จำรัสรักษ์ ปริญญา ประค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ
รศ.ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน 3) เพื่อประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน โดยศึกษาจากสถาบันการเงินชุมชน สังกัดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 แห่ง สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สมการโครงสร้างอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน นำรูปแบบการพัฒนาไปวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 20 คน แล้วนำผลการวิพากษ์ และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ระยะที่ 3 ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน โดยนำรูปแบบการพัฒนาไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง เปรียบเทียบอัตราส่วนรายได้สุทธิต่อรายได้รวม ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชนกับกลุ่มควบคุม โดยใช้แผนภูมิแท่งเชิงซ้อน (Multiple bar chart) และอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิต่อรายได้รวม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของคณะกรรมการ (.450) ปัจจัยด้านบริหารจัดการการเงิน (.350) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (.210) และปัจจัยด้านผู้นำ (.180) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถาบัน

การเงินชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ได้จัดกิจกรรมในการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชน 15 กิจกรรม คือ

2.1 ด้านผู้นำและประสิทธิภาพของคณะกรรมการมี 1 กิจกรรม คือ ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำและคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชน

2.2 ด้านบริหารจัดการการเงินมี 2 รูปแบบ คือ 1. การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ มี 5 กิจกรรม ได้แก่ 1.1 การอบรมการบริหารจัดการหนี้ 1.2 การฝึกปฏิบัติการวางแผนงานสินเชื่อ 1.3 การมีที่ปรึกษา 1.4 การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 1.5 การสร้างแรงจูงใจกับสมาชิก และ 2. การพัฒนาขีดความสามารถในการบันทึกบัญชี มี 5 กิจกรรม ได้แก่ 2.1 การอบรมการบัญชีสถาบันการเงินชุมชน 2.2 การฝึกปฏิบัติการบันทึกบัญชี 2.3 การมีที่ปรึกษา 2.4 การมีเวทีการเรียนรู้การบันทึกบัญชีในสถาบันการเงินชุมชน และ 2.5 การมีเวทีเครือข่ายการเรียนรู้การบันทึกบัญชี

2.3 ด้านบริหารจัดการ มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การอบรมหลักการบริหารจัดการ 2) การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนกลยุทธ์ 3) การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) การจัดเวทีการเรียนรู้ในสถาบันการเงินชุมชน

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน พบว่า อัตราส่วนรายได้สุทธิ ต่อ รายได้รวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนของกลุ่มทดลอง มีอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.09 สูงกว่าผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนของกลุ่มควบคุม โดยมีอัตราส่วนการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.73 และ 5.38 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าหลังจากที่สถาบันการเงินชุมชนที่เป็นกลุ่มทดลองได้นำรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทดลองใช้แล้ว ทำให้ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนดีขึ้น

TITLE : The Models for Community Financial Institution Operation of Development

AUTHOR : Narathip Chamrasrag **DEGREE :** Ph.D. (Regional Development Strategies)

ADVESORS : Asst. Prof. Dr. Rungsan Singhalert Chairman

Assoc. Prof. Dr. Suwakit Sripathar Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2011

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the causal factors which influenced the performance of community financial institutions. 2) to construct the development model of the performance in community financial institutions 3) to evaluate the development model of the performance in the community financial institutions. The research methodology consisted of 3 stages. 1 The study of causal factors which influenced the performance of community financial institutions. The sample subjects were 165 of community financial institutions under the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. The research statistics were path analysis then analyzed by LISREL Program and Pearson Correlation. 2 The construction of development models of procedure in community financial institutions and the development models were reviewed by 20 participants: experts, scholars and members involved in the community financial institutions. The experts suggestions were used for improving. 3 The evaluation of models development procedure in community financial institutions through experimented groups. Comparing between of high-income to revenue ratio before and after the model implementation with the control group by means of multiple bar chart and the high-income to revenue ratio.

Results of the research were as follows:

1. In regard to the causal factors ranking from high to low path coefficient were as follows : board efficiency (.450), financial administration (.350), administration and management (.210) and leadership (.180) significantly affected the community financial institutions at the .05 level.

2. The activities of a development model community financial institutions consisted of:

2.1 Practical leadership and board efficiency development project of training the leader and board ability of the community financial institutions.

2.2 Two model of financial administration and management consisted of:

1. five activities of management loan capabilities development consisted of: 1) management loan training 2) practice of writing a credits plan 3) advising service 4) study visit and 5) exchange learning and motivation to the members. 2. five activities of recording accounting capabilities development consisted of: 1) training of the community financial institutions accounting 2) accounting practice 3) advising service 4) the stage of learning accounting and 5) stage of the learning network accounting.

2.3 Four activities of administration and management were community financial institutions training, Practice of writing the strategic plans, study visit and exchange learning and staging of learning in the community financial institutions.

3. According to the model evaluation, it was found that the high-income (lower) than the net cost to revenue ratio before and after the model implementation were significantly different at the .05 level and the result of the experimented groups, the percentage of increasing ratio 68.09 which was higher than the result of procedure of the controlled financial institution, the percentage of increasing ratio 3.73 and 5.38 In conclusion, after the experimented community financial institutions used model of developing the community financial institutions which the researcher had constructed caused the result of procedure in the community financial institutions better.